

TELEGRAFUL ROMAN.

Aprre Marția, Joi și Sâmbata

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 45

Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr.
pentru fie-care publicare.

Din delegațiuni.

Afacerile comune ale monarhiei se tractează în delegațiuni, cari tocmai acum sunt întrunite în Viena.

Mai răsuflă câte odată și în parlamentul nostru unele chestiuni comune monarhiei, și ele sunt prezentate în colorit unghuresc, cu tendențe de a manifesta dorințele speciale ale statului nostru, adevăratul loc al lor însă sunt delegațiunile, cari în anul acesta s'au întrunit în Viena.

La locul prim afacerile comune s'au ventilat în delegațiunea unghurescă, care și-a terminat deja agendele, așa că acum ministrii comuni s'au putut prezenta la delegațiunea austriacă.

De interes general sunt cu deosebire declarațiunile ministrului de externe, căci aici aflăm espuse raporturile monarhiei cu puterile europene, aici e zugrăvită icóna generală a Europei, și de aici vin asigurările de pace, cari asigură pacinica activitate a cetățenilor.

Garanția cea mai mare a păcii zace în alianța noastră cu Germania și cu Italia.

Acésta s'a accentuat cu deosebire în expunerile ministrului de externe, și a făcut pretutindenea bună impresiune asigurarea dată, că pacea Europei pe timp îndelungat este asigurată.

În cercul acestei alianțe este și România, care este în fruntea statelor din peninsula balcanică, și ministrul de externe al monarhiei noastre a avut cuvinte de laudă pentru România, și pentru misiunea civilizatorică, ce ea împlinesce în Orient.

România este prezentată ca element civilizatoric în Orient, și acésta o spune ministrul de externe al monarhiei austro-ungare.

În gura ori-cărui ministru de externe, asemenea cuvinte ar avé importanță, și ele plăcut ni-ar atinge inima noastră a Românilor din monarhia austro-ungară, căci aspirațiunile noastre culturale sunt unele și aceleași cu ale tuturor românilor, fără considerare la granițele politice.

Deosebită importanță au însă cuvintele de laudă la adresa României în gura actualului nostru ministru de externe.

Contele Goluhovszki înainte de a fi chemat la postul înalt de ministru de externe al monarhiei austro-ungare a fost ambasador în Bucuresci.

Reprezentând acolo în România feliuritele interese ale sudiților austro-ungari a avut ocaziunea de a cunoște țera și pre ómeni.

În deplină cunoștință a lucrurilor dela curtea regescă, în deplină cunoștință a spiritului, care e normativ în cercurile politice, în deplină cunoștință a ómenilor politici, a culturai lor, a capacității lor, cunoscând bine poporul, însușirile lui bune și rele, contele Goluhovszky pôte spune un cuvânt autoritativ, când vorba e de România.

Favorabil a vorbit el despre România în tómnă anului 1897, când era în memorie prospătă primirea ce s'a făcut monarhului nostru în România, și la cârma țerei era un guvern liberal; în lumină și mai favorabilă o prezintă azi când conservatorii sunt la putere.

Doué lucruri bat aci la ochi, și e natural, ca ele să bată la ochi.

Cu tóte luptele agitate interne, România întreține escelente relațiuni cu monarhia noastră. Politica internă nu pôte influența nefavorabil politica externă.

Liberali ori conservatori, toți au în vedere binele patriei lor.

A douá: România este în progres, tot mai mult se consolidează, mulțămítă prudenței regelui și patriotismului bărbatilor ei, cari la locul prim sunt români, și numai în al doilea ómeni de partid.

Adevărul istoric.

E o datină la tóte popórele cu ori-cât de puțină pretenție de avânt cultural să respecteze umbrele celor morți, chiar dacă li-au fost în viață dușmani.

E o nobleță de inimă, o ridicare peste stadiul inferior al barbariei, ca celui mort să-i lași liniștea, ce Domnul i-a hărăzit-o după împlinirea misiunii sale pământesci.

Sunt însă ómeni, cari orbiți de ura de rasă și plini de patimă lovesc în tot ce nu aparține îngustului lor cerc de vedere.

Așa ni-e dat să înregistrăm cazul recent dela procesul din Alba-Iulia, unde procurorul trecând limitele cercului seu de competență, a cercat să facă istorie, bruscând sentimentele cele mai sfinte al poporului român. Căci ori-cât de mare dușman să fi Românilui, totuși un lucru e clar: Iancu a fost cel mai mare erou român din patrie al secolului acestuia și el a luptat — fidel tronului și patriei — pentru un ideal, pentru libertatea poporului seu.

Iancu a devenit idolul poporului român, icóna lui sfântă e și va fi totdeuna înaintea noastră, si lupta lui e scrisă cu litere de aur în cartea nemuririi.

Ar fi trist pentru țară și și mai trist pentru raportul și viitóra convenire a noastră cu compatrioții maghiari, dacă toți Maghiarii ar fi atât de superficiali, ca și procurorul dela Bělgrad, în chestiuni atât de grave și ar tracta cu atâta nesocotință o figură devenită legendară.

Dar suntem convinși, că există Maghiari, cari altcum cugetă despre eroul, devenit martirul idealului seu.

Ca să nu aparem preocupăți ne provocăm la un articolu din „Budapesti Hirlop”, pareni-se dela sərbătorile Crăciunului expirat. În acel articol erau și unele considerațiuni mai juste asupra activității lui Iancu. Ne provocăm mai ales la un scriitor maghiar*), de la care ar pute învêta ceva mulți neorientați în chestiile trecutului. El în scrierea sa caracterisază astfel pe eroul român:

„Nu se pôte nega că Iancu a fost figura cea mai onorabilă a mișcărilor române din 1848/9.

*) Iancsó B. A román nemzet. tórekvési története, vol. II.

„Un tiner visător, entusiast, el e figura tipică cea mai interesantă a tinerimei din anii patruzeci. Naționalitate, libertate națională, drepturi omenești generale, egalitate, independență și libertate universală au fost ideile, ce formau lumea spirituală a celor mai buni din acea generație. Legende dela revoluții franceze au fost obiectul admirației lor și dorința ferbinte a sufletului lor era, să se asemene și ei în trup și suflet cu distinsle figuri ale acestei revoluții. Critica, îndoiéla încă nu atinsese tinerul lor suflet; tare și neclintită era credința lor în revoluție, ca în unicul mijloc al mântuirii sociale și politice. Iancu era revoluționar idealist născut, cași Petöfi, Vasvári și ceilalți tineri maghiari. A crescut în aceași lume de idei, în aceeași atmosferă spirituală, cași tinerii maghiari contemporani. Comunismul milieului lor se deosebia numai prin diferința de rasă. Iancu numai după originea, după ném, a fost român, dar nu și după lumea ideilor lui, după modul cugetării, care în urma creșterii sale exclusiv unghurești, nu se deosebia nici cu un fir de păr de a tinerimei budapestane și clujene”, etc.

În tonul acesta cald descrie un maghiar pe Iancu până la tragicul seu sferșit.

„Acele familii maghiare, — continuă în alt loc — cari au căzut în mâinile lui Iancu, au fost fericite, pentru că el a apărat viața bărbatilor și onóra femeilor. Cu un cuvânt, zice d-l Iancsó — istoriografia și publicistica maghiară nici-când n'a negat, că Iancu a fost un adversar uman, însuflețit de principii.”

Ear avocatul Dr. Munteanu dela Orăștie susține, că însuși fostul ministru Bánffy astfel s'ar fi exprimat odată despre Iancu și colecta pentru monumentul lui:

„Dacă se constitué un comitet de bărbai cinstiți, cari nu fură banii nației, și dacă fură să știu pe cine se bag în temnița, vè dăm voe se continuăți colecta și să faceți monumentul, pentru-că Iancu a fost o figură dis-

FOIȚA

Biografia și fundațiunea lui EMANUIL GOZSDU de Parteniu Cosma.

(Urmare.)

A fost membru fundator al „Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român” dela început chiar (diploma ddo 4 Nov. 1861). Devenind comite suprem în cel mai românesc comitat din patrie, în Căraș, înainte de tóte și-a făcut planul despre compunerea reprezentanței comitatului și a corpului funcționarilor, care apoi l'a și executat astfel, ca preponderanța majorității române a locuitorilor din comitat să fie asigurată, și anume: comitetul comitatens l'a compus din $\frac{3}{4}$ Români și $\frac{1}{4}$ neromâni, ear corpul funcționarilor din $\frac{2}{3}$ Români și $\frac{1}{3}$ neromâni; astfel însă, că tóte posturile cardinale au fost ocupate de Români. Nefiind în comitat atâți tineri Români calificați, câte posturi rezervase pentru Ro-

mâni, nainte de restaurațiune a însărcinat pe P. Cosma și pe Dr. Aureliu Maniu să serie la unii tineri din alte comitate, pe cari îi cunoscea de când erau studenți universitari în Pesta, ca să reflecteze și ei la posturile de funcționari în Căraș, și la congregația respectivă să se afle în Lugos. Astfel au întrat în posturi sub Gozdu mulți tineri Români din alte comitate. Sub presidiul lui s'a decretat și limba română de limbă oficială a comitatului, atunci când încă nu exista legea pentru naționalități.

Memorabilă va rămâne pentru totdeuna clasica lui cuvântare ținută în casa magnaților în 1861, în care scusă absența transilvănenilor dela dieta din Pesta, cu greșéla ce s'a comis în dieta transilvană din 1848, când s'a decretat uniunea Transilvaniei cu Ungaria fără concursul Românilor, cari erau deja popor liber. El susținea, că îndată ce s'a decretat desființarea iobăgiei și egalitatea de drept a fostilor iobagi cu fostii privilegiați, nu mai avea drept dieta compusă numai din fostii privilegiați să decidă asupra sortiilor Transilvaniei, ci dieta trebuia disolvată, convocată alta, la a cărei alegere să participé și poporul român și aceea să decidă asupra chestiunii uniunii cu Ungaria. Astfel

s'ar fi putut evita nenorocitul răsboiului civil din 1848/9 în Transilvania.

Sub presidiul lui și în locuința lui țineau atunci deputații Români conferențele, în cari s'a pertractat un proiect de lege pentru egala îndreptățire a naționalităților. Proiectul stabilit în conferență l-au prezentat la comisiune, ca vot al minorității, membrii Români ai comisiei dietale exmise anume pentru elaborarea unui proiect de lege în chestiunea naționalităților, care însă n'a ajuns să se pertracteze în plenul dietei înainte de disolvarea ei. După disolvarea dietei din 1861, cancelarul aulic al Ungariei, contele Forgach, a provocat prin o circulară pe toți comiții supremi să se declare: dacă sunt aplecați să execute fără nici o observare dispozițiunile lui sau ba? La acésta provocare a dat Gozdu un respuns care merită să fie eternisat aci. „Excelenția Vóstră”, zice Gozdu, „ca legislator născut veți fi sciind mai bine decât mine, că un comite suprem constituțional, atunci când execută dispozițiunile absolutistice ale unui guvern neconstituțional, nu se mai pôte considera de comite suprem constituțional. Eu deci nu mă pot resolvî să executez dispozițiunile unui guvern neconstituțional, cu atât mai vértos nu, pentru că eu

sunt unicul, pe carele grația Majestății Sale l'a ridicat din popor, și încă din poporul român, la demnitatea de comite suprem și nu voi să dau ansă istoriei a constata, că un Român din popor, ridicat la demnitatea de comite suprem, nu și-a priceput poziția și a compromis constituția ungară.” După acest respuns a urmat dimiterea lui Gozdu din post „la cererea proprie”, până când alții s. e. Gav. Man din Marmația, cari au dat altfel de declarațiuni, au fost suspendați numai dela activitate, denumindu-li-se administratori, până când schimbându-se situația, au fost restituiți în postul avut.

După încetarea provisorului, în anul 1866 Gozdu a fost ales cu mare însuflețire deputat dietal în cercul Tinca, cott. Bihării, contra nepotului episcopului romano-catolic din Orade, în al căruu domeniu era cercul electoral și care a cheltuit sute de mii ca să paralizeze popularitatea lui Gozdu. La alegere Gozdu a încheiat răspunsul seu cătră alegători cu memorabilele cuvinte: „Voi strigați: Să trăiască Gozdu! Eu răspund: că Gozdu numai până atunci să trăiască, până când va trăi pentru voi, pentru poporul român.” Și Gozdu și-a împlinit cuvântul, ba

tinsă a revoluției („Iancu egy kiváló alakja a forradalomnak“).

Să mai continuăm?

Credem, că nu e de lipsă. Ca unii, cari ținem la adevărul istoric și respectăm umbrele eroilor morți, fie și ale contrariilor noștri, protestăm solemn înjurării aduse poporului român de un funcționar al statului, susținut și din sudorea și jertfele alor 3 milioane Români vătămași și jigniți în sentimentele lor de pietate către un martir ideal al cauzei lor juste. Cuvintele, ce procurorul le-a rostit nu pot atinge sfânta memorie a celui-ce azi odihnește somnul de veci, dar ele vatămă adânc sentimentele tuturor Românilor.

Și ore e în interesul Maghiarilor să ațite mereu ura de rassă prin astfel de procederi necumpenite?

Un scriitor maghiar subscris „T. R.“, a afirmat nu demult în un articol publicat în „Pesti Napló“, că „sentimentul maghiar nu permite a triumfa asupra eroilor căzuți“. Cum se împacă aserțiunea această ore cu cel mai proșpăt debut al unui funcționar maghiar?

E datorica guvernului să pună capăt astor-fel de erupții cari nu pot avea loc în cadrul unui proces. Politica trebuie exclusă din sanctuarul justiției.

Din parlamentul maghiar.

Sedința de Luni a fost furtună, deoparte pentru chestia *urcării cuotei*, prezentată de referentul comisiei financiare Neményi Ambrus, ear de altă parte opoziția a făcut mare șgomot la răspunsul dat de Széll interpelației lui Barabás din cauza lui „hier“.

Oratorul opoziției Kossuth Ferencz, spune că partidul lui din principiu nu votează nici o cotă, ce s'ar presenta, pentru-că aceea stinghirește independența țării.

Prim-ministrul Széll răspunde, că la controalele militare au fost pedepsiți acei rezerviști, cari intenționat au călcat ordinul de a se anunța cu „hier“. Infamie, rușine scandal! replică opoziția. Interpelantele Barabás face apoi o aspră critică întregii instituții militare. Constată între aplausele opoziției că față de iubirea irezistibilă, uriașă, naivă cu care națiunea se poartă către rege, bunăvoia și iubirea inimii sale părintesci nu o simte nici-odată. — Se face votare nominală asupra luării la cunoștință a răspunsului lui Széll și casa 'l primește cu 129 voturi contra 41.

Din România

Proiectele financiare-economice ale guvernului român.

O impresiune dintre cele mai bune a produs mesagiul de tron român, care dă cea mai mare importanță regulării finanțelor statului și aflarea căilor celor mai potrivite pen-

mai mult, el și după mărte trăiesce în fundățunea sa pentru poporul român.

Gozsdu nu simpatiza cu Kossuth, pe Francisc Deak însă, despre care el afirma că se trage din o familie macedo-română, „Pescar“ cu numele, îl stima mult, și Deak încă ținea mult la el. Această încredere i-a atras o persecuțiune fără cumpăt din partea jurnalistică română pentru definițiunea, ce a dat-o el termenului „națiune politică“ cu ocasiunea pertractării proiectului de lege pentru egala îndreptățire a naționalităților. El adevărat față de propunerile celorlalți deputați români a susținut textul original al proiectului cu următoarea motivare: „Dacă aș ști că numai unul din colegii mei deputați maghiari interpretă termenul „națiune politică unitară ungară“ astfel, ca sub aceea să se înțelégă numai națiunea genetică maghiară, aș sprijini și eu amendamentele colegilor mei Români, eu însă nu admit această, ci pe „națiunea politică ungară“ o consider de „complex“ tuturor naționalităților din patrie, între cari și elementul maghiar formeză numai „naționalitate.“ După Gozdsu, Fr. Deak a constatat corectitatea definițiunii lui Gozdsu, ceea ce însă astăzi nu mai vor să recunoască Maghiarii, nici chiar fostii deakși. Pentru

tru dezvoltarea economică. Această acțiune intensivă economică este urmarea miseriilor cauzate prin recolta slabă din anul acesta și are de scop să delatureze numeroase defecte economice din organizațiunea industrială.

Pe planul prim este pusă *reforma băncii naționale* române. Capitalul social va fi urcat dela 12 la 24 milioane franci. Statutele se vor modifica astfel, ca să pótă plasa în hărții de stat române numai o parte din reserve, ear o mare parte din reserve va avea să o țină în aur. La construirea de linii ferate, porturi și alte zidiri mari etc., pe cari le executa până acum statul în regie proprie, e vorba a se lăsa teren de lucru capitalului privat pe viitor. În scopul acesta se vor supune camerilor un șir de proiecte pentru favorizarea și înlesnirea întemeierii de întreprinderi nouă în România.

Înființarea de *sucursale* în România va fi înlesnită pe viitor, delaturându-se obligământul de a mai depune cautiune.

Apoi va cere guvernul împuternicirea de a *arênda flota comercială*, pentru favorizarea negoțului, unei societăți, căreia i-va garanta statul un venit corespunzător, va introduce *înlesniri în legea minieră* pentru a protege exploatarea isvórelor bogate de petrol. În special pentru dezvoltarea industriei va lucra guvernul cu totă stăruița, va reforma dările directe, cu cari se speră un venit mai mare cu 12—15 milioane franci.

Dacă va succede guvernului actual a rezolva tóte aceste acțiuni, în sensul liberal propus, de sigur va fi făcut mult pentru dezvoltarea economică a țerei.

Eră nouă în Macedonia.

Sub titlul acesta cetim în „Ep.“ următoarele:

= *Frecvenți școlilor române.* Știrile ce ne sosesc din tóte părțile Macedoniei, anunță că excelenta impresie ce au produs reformele d-lui Tache Ionescu în privința învățământului românesc din această țară, au dat acum rezultate, la cari nici cei mai optimiști și entusiasți români nu s'au așteptat.

Inscrierile în școlile românești, mai ales școlile primare urbane, sunt atât de mari, în cât localurile sunt absolut neîncăpătoare. Mulți grecomani chiar au început să capete încredere în învățământul românesc, înscriindu-și copiii în școlile române. Din această cauză câte-va școli grecești și bulgărești au fost închise, de ore-ce n'aveau elevi.

Tot așa și la școala comercială română din Salonie, înscrierile au fost mai numeroase de cât și-ar fi închipuit cine-va. Iar la anul, de sigur că înscrierile se vor îndoi, căci abia acum s'a vestit prin tóte părțile Macedoniei despre deschiderea acestei școli atât de utile Românilor din Turcia.

= *Școala română din Neveasta.* Mult mai semnificative sunt însă cele petrecute la școala primară urbană din târgușorul Neveasta. În această școală s'au înscriș peste 100 elevi, și cum localul școlii este absolut insuficient, toți elevii și institutorii în zap cu neobositul director al școlii, C. I. Chirana, au ocupat cu forța școala comunală, gonind pe elevii

această cuvântare l'a luat la gónă jurnalistică română, și cuvântul „Complex“, folosit în batjocură, era identic cu Gozdsu până după mărtea lui, când cu testamentul său a dovedit aceea, ce adeseori accentua în viață, când amicii îl reflectau la expectorările ziarelor exclamând: „După mărtea lui vor vedea ei cine a fost Gozdsu!“

În 1867 a fost decorat cu ordul Leopoldin cl. III, ear în 1869 numit jude la Curtea supremă a Ungariei, în care funcțiune a stat până la mărtea sa urmată la 22 Ian. (3 Febr.) 1870.

Sotția primă a reposat în 2 Ian. 1863 și la 8 Ian. 1864 s'a căsătorit cu Melania Dumtsa, de asemenea macedo-română, carea, doavă însuși testamentul lui Gozdsu, l'a îngrijit cu iubire la bătrânețele sale și de care din recunoștință și densus l'a îngrijit în mod generos, dându-i înriurință chiar și la alegerea membrilor reprezentanței fundațiunii sale. Fundațiunea sa, despre care tracteză articolul următor, i-a asigurat pentru toți vecii un nume nemuritor între mecenații poporului român.

(Va urma)

grecomani cari sunt în număr de 30.

De drept această școală comunală este a Românilor, căci locuitorii târgușorului sunt Români afară de cari-va grecomani bogăți, Români renegați, cari în timpul din urmă au pus stăpânire pe școală, dându-o pe sēma unor institutori greci.

Bine înțeles că grecomanii s'au revoltat de ocuparea cu forța a școlii comunale, și s'au grăbit să reclame autorităților turcești din localitate.

S'a făcut o anchetă minuțioasă la fața locului, s'a studiat origina școlii, precum și drepturile grecomanilor. În cele din urmă însă autoritățile turcești au dat dreptate Românilor, decidând că școala e a aceluia cari sunt în majoritate, adevăc a Românilor. Locuitorii din comună au făcut apoi mari ovății autorităților turcești.

Conferența preoțescă din Seliște.

Seliște, 16 Nov. 1899.

Luni în 15 l. c. preoții din tractul Seliște s'au întrunit în „sala festivă“ a școlii din loc în *conferență anuală*. Prezenți au fost 16 preoți din 20. După invocarea sítului Duch, dl administrator protopopesc Petru Iuga deschide conferența primă preoțescă prin o cuvântare acomodată, prin care arată însemnătatea cea mare a întrunirilor, precum și bucuria și mulțumirea sufletescă ce trebuie să o simtă fiecare preot acum, când îi este dată posibilitatea, grație bunătații și înțelepciunii Excelenței Sale dlui Arhiepiscop și Metropolit Ioan Mețianu, de a se împărtăși fiecare de prețioasele folóse câștigate în întruniri; propune a se exprima Excelenței Sale recunoștința și omagiile de iubire prin o telegramă.

Conferența primesce cu mare însuflețire această propunere și se expedeză imediat telegrama propusă, de următorul cuprins:

„Preoțimea tractului Seliște, întrunită în conferență, exprimă omagiile de iubire și ascultare fiască Excelenței Vóstre, dorindu-Vé ani fericiti îndelungați întru prosperarea bisericiei încredințate înțelepte-Vei păstoriri“

Se alege de notar dl Nicolae Neamțu, iar de bărbați de încredere domni Ioachim Muntean și Ioan Popa. După acestea parochul Ioachim Muntean din Gurariului propune și conferența primesce cu mare însuflețire a se lua la protocol următoarele:

„Ne ținem de cea mai plăcută datorință a da expresiune sentimentelor noastre de loialitate, iubire fiască și adânc simțită recunoștință către Eminența Sa I. P. S. nostru Domn și Stăpân, Arhiepiscop și Metropolit Ioan Mețianu pentru solitudinea părintescă dovedită între altele și prin inaugurarea conferențelor preoțesci, pe cari le considerăm de prea necesare și folositoare, din care cauză ne și exprimăm ferbintea dorință, ca ele să se mențină și pe viitor cu cerc de activitate cât mai larg. ca în acest chip să i-se dea și clerului nostru puțința de a se ocupa înadins de sórtea sa, după cum se întâmplă această de timp îndelungat cu corporațiunile mirenești“.

Se dă cetire instrucțiunii speciale referitoare la conferințele preoțesci, dată de bunul nostru arhieru. Această instrucțiune din tóte punctele de vedere foarte instructivă, ar trebui ca fiecare preot și cărturar al bisericiei noastre să o aibă vecinic înaintea ochilor lor. În ea se cuprind sfaturi privitoare la „cum s'ar pute desvolta mai cu succes învățământul confesional“, „cum s'ar pute desvolta tot mai mult simțul religios“ și în urmă „cum să se sporēscă venetele bisericesci“ și prin această ameliorarea dotațiunii preoțesci. Adevărat părintesci sfaturi sunt acestea! Ce frumos și vast teren le este deschis preoților noștri! Dacă numai în parte preoțimea noastră și-ar împlini cu conștientitate chemarea sa, atunci ne am croi o sórte cu mult mai surizătoare. Când preoțimea noastră va ajunge a fi conștie de însemnătatea cuvintelor bardului nostru național, „Preoți cu crucea în frunte“, atunci, atunci... viitor de aur românime are...!

Presidiul pune spre dezbateră punctele cuprinse în cerculariul arhieresc cu Nr. 7749 Pres. Membrul Ioan Manta e de părere ca în viitor singuraticile puncte menite spre dezbateră să se încredințeze mai înainte unor membri, cari apoi să prezenteze elaborate compacte, pe basa cărora se va înlesni foarte mult discuția asupra lor.

(Va urma)

Revistă externă

Expozițiunea din Petersburg.

Țarul și Țarina au vizitat în zilele acestea expozițiunea de artă și industrie austro-ungară din Petersburg, însoțiți de ministrul plenipotențiar, baronul Aehrental. Țarul a

răspuns unei cuvântări din partea directorului, exprimându-și adânc sa satisfacție pentru această expoziție, și mai ales pentru cele obiecte expuse, cari aparțin Monarchului nostru.

Cu același interes, părechia suveranilor Ruși a vizitat obiectele Croației, Galiției și ale teritoriilor ocupate. Apoi Țarul și-a ales tabloul „L'Annonciation“ și mai multe vase. Țarina de asemenea, mai multe vase. Vizita părechei imperiale ruse a durat o jum. óră.

Rășboiul din Africa-Sudică.

Nu demult se anunțase că la *Moderriver* un întreg corp de Buri fusese distrus, o victorie complectă pentru armele engleze. Acum aflăm că în acea luptă au fost 1800 morți și răniți, între cari un număr foarte mare de oficieri, că chiar și generalul englez Methuen a fost rănit și că corpul bur n'a fost distrus, ci a putut să se retragă în ordine.

Ziarele opoziționiste engleze spun, că trebuie să se sfârșească odată cu aceste comedii, ear guvernul e dator să comunice știri exacte, deorece publicul, și mai cu sēmă familiile, ai căror fii sau rude se află pe câmpul de luptă, trebuie să știe cum stau lucrurile acolo.

*

După o telegramă din Frere, Buri își concentrează tóte forțele în vechile lor pozițiuni aprópe de Colenso.

Mai multe alte semne, trădeză planul Burilor: de a împedeca trecerea trupelor engleze peste rîul Tugela.

*

Din orașul Cap vin știri despre trecerea în masă a africanerilor pe partea Burilor. Proclamația generalului Buller, prin care admoniază pe locuitori să nu se resvrătēscă contra autorităților engleze, africanerii au rupt-o și au călcat-o în picioare.

*

Un martor ocular comunică în „Haarlem Courant“ știri despre atrocități înfiorătoare comise de englezi. Intre altele spune, că englezii au omorit 300 de prizonieri buri și le-au tăiat degetele, ca să le ia inelele.

Convocare

Domni acționari ai societății comerciale pe acții „Concordia“ din Sibiu, se învită prin acesta la a II-a adunare generală ordinară, care se va ținea *Sâmbătă în 23 Decembre* 1899 în Sibiu, (strada Baier Nr. 1.)

Obiectele de pertractare sunt:

1. Raportul direcțiunii.
2. Bilanțul anual, și raportul comitetului de supraveghiere.

Acei Domni acționari, cari voesc să participe la această adunare generală, sunt rugați să-și depună acțiile, eventual dovezile de plenipotență la casa societății până cel mult Joi în 21 Decembre la 5 óre p. m. (§. 24 din statute.)

Direcțiunea
Societății comerciale pe acții
„Concordia“.

NOUȚĂȚI

Sedința publică a societ. „Andreiu Șaguna“. Societatea de lectură „Andreiu Șaguna“, a elevilor seminarului „Andreian“ învită la Sedința publică ce se va ține Luni în 29 Novembre st. v., în memoria Marelui Arhieru Andreiu, în sala cea mare a edificiului nou seminarial. — Inceputul la 7 óre séra. — Ofertele benevole în favorul societății se vor cuita cu mulțămintă pe cale publică. —

Programa:

1. „Iarna“, de C. Porumbescu, executată de corul societății.
2. „Cuvânt ocașional“, rostit de *Sebastian Stanca*, cleric în cursul al II-lea.
3. „Dormi în pace“, poezie de A. Vlăduț, declamată de *Zenovie Popovici*, cleric în cursul al III-lea.
- 4 a) Ch. Dancla: „Petits Airs variés“, pentru violină cu acompaniamente de pian, executată de *Cornel Popescu*, cleric în cursul al III-lea.
- a) G. Briccialdi: „Fantasie din Traviata“, de Verdi, pentru flaut, cu acompaniamente

de pian, executată de *Emilian Têrchilă*, cleric în cursul al III-lea. 5. „Calea de mijloc, e calea de aur“, disertațiune de vice-preș. *Constantin Flămând*, cleric în cursul al III-lea. 6. C. Dumitrescu: „Reverie“, executată de orchestra societății. 7. „Scena I și II din *Despot Vodă*“, de V. Alexandri, predată de *Zenovie Popovici* și *Iuliu Neamtu*, clerici în cursul al III-lea. 8. a) „Ițig gândește“, anecdotă de T. Speranță, declamată de *Ioan Sporea*, pedagog în cursul I.; b) „Caii Țiganului“, anecdotă de T. Speranță, declamată de *Vasile Micuda*, pedagog în cursul al II-lea. 9. a) „Fóie verde de trifoiu“ și b) „Tot ți-am zis“ de T. Popovici, executate de corul societății.

Linia telegrafică între Budapesta și Londra, a fost deschisă luni. Această linie e de 2200 km. E cea mai lungă linie telegrafică a continentului.

Sedință festivă la societ. „Petru Maior“. Societatea de lectură „Petru Maior“ a universitarilor din Budapesta invită la *ședința literară festivă*, ce se va ține luni în 11 Decembrie n. 1899 (29 Novembre v., în presă Sf. Andreiu). — Contribuirile benevole făcute cu această ocazime în favorul societății se primesc cu mulțumită și se vor chita publice.

Programa:

1. Cuvânt de deschidere, rostit de președintele societății, *Aurel Cioban*, stud. jur. 2. Marș, executat de *orchestra societății*. 3. *Andreiu Șaguna*, disertațiune de *Vasile Stan*, stud. fil. și teolog absolut. 4. „La mormântul marelui Andreiu“, de D. Cunțan, exec. de *corul societății*. 5. Satira III (fragment) de M. Eminescu, declamată de *Romul Secoșian*, stud. jur. 6. a) „Un glas de mângâiere“ romanță de E. Carini; b) „Sîrba din Arțari“, esec. de *orchestra societății*. 7. „Eu-l în fața artelor, disertațiune de *Alexandru Bogdan*, stud. fil. 8. „Herșcu Boccegiul“, canțonetă de V. Alexandri, predată de *Aurel Bratu*, stud. fil. 9. Marș ostășesc de N. Popovici, esec. de *corul societății*. 10. a) „Poetul pictor“, serenadă; b) „Sîrba dragostei“, esec. de *orchestra societății*.

Dr. Francisc Smolca, vestitul bărbat politic polon, fost odinioară președintele Reichsrathului vienez, a reposat luni în Lemberg, în vîrstă de 89 de ani. Smolca a fost totdeauna un devotat luptător al ideii slave. Presidiul dietei austriece a condolat telegrafice fiului reposatului, care e profesor în Lemberg. Inmormântarea se va face pe cheltuiala statului.

Politică și caricatură. Foi umoristice franceze ca „Le Rire“ și „Caricature“ au început în timpul din urmă a-și face ocupație predilectă din luarea în zeflemea a reginei Angliei, Victoria, prezentându-o în fel și fel de tablouri grotesci. Un număr al foi „Le Rire“ cuprinzînd batjocuri la adresa Victoriei a avut o trecere colosală la Francezi. În câte-va ore s'au vîndut toți numerii și a trebuit să se tipărească a doua ediție, care încă s'a epuizat în scurt timp. Englezii fi-rește s'au turburat mult de această purtare a Francezilor, și în unele cercuri se pornise deja un curent de boicotagiu contra expoziției, ce se arangiază anul viitor în Paris. Caricaturistul Villette a fost dejudecat în Londra, în contumacia m. Ba se sveno-este, că pe regina Victoria încă o-ar fi că-trănit mult lucrurile acestea, și iarna asta nu-o va petrece în Franța, cum făcea în trecut, ci în Italia. Ziarele serioase și calme franceze, ca „Journal des Débats“ au băgat de samă primejdia ce pòte să ascundă în sine procedura foilor umoristice și în articli bine cumpeniți infierau această nesocotință a lor. După cum se telegrafiază acum din Paris, președintele camerei de comerț a Englezilor din capitala franceză, a adresat ziarului „Matin“ o scrisóre, în care spune, că ómnenii serioși din Anglia au luat poziție contra boi-cotării expoziției, dar tot odată dorește, ca și francesii să dea pace Englezilor și mai ales să nu botjocurască pe regina Victoria. De altfel mișcarea din Anglia și-a ajuns scopul, de-ore-ce guvernul frances a dat ordin să se confişte fóia, care publicase caricaturi vătê-mătóre despre regina Victoria.

Bustul lui Socrates. Din Roma se vestește, că cu prilejul ultimelor săpături de acolo, s'a descoperit un bust de marmoră a lui Socrates. Acestei fericite descoperiri i-se atribue fórtè mare preț.

Promoțiune. D-l *Titu Malaiu*, fiul profesorului gimn. Dr. I. Malaiu din Năsêud, a fost promovat Sâmbăta trecută la universitatea din Budapesta, la gradul de doctor în științele juridice. Felicitări!

Secta „adventistă.“ Incă în anul trecut a început a se înjgheba aici la noi în Transilvania o sectă nouă, sub numirea „secta adventiștilor de-a șeptea zi.“ Această sectă, răspândită mai ales în Anglia, Belgia, Olanda și cu deosebire în Statele-Unite, urmăzește principiile religioase mult asemuitóre cu ale Jidovilor, întru-cât și ei recunosc ca carte autoritativă numai testamentul vechiu și serbêză ca zi de repaus în loc de Duminecă Sâmbăta, și încă cuo rigóre mai altfel ca Jidovii. La noi a fost propagată prin un ex-mis al sectarilor din America, *J. T. Huenergard*, care și-a început această misió apostolică mai întăi printre Sași, dar cu puțin succes. Acum el se află în Cluj, unde în tótă Vinerea și Dumineca ține prelegeri din Biblie Ungurilor, a căror limbă încă și-a însușit-o în curs de un an.

Vice-consul înșelător. Din Bruxella se anunță, că zilele trecute a fost arestat acolo vice-consulul grec *Teophilados*, împreună cu amoroza lui. Arestarea s'a făcut pe motiv, că în contra lui Teophilados s'au ridicat grave acuze de defraudări. În urma cercetărilor s'a aflat, că Teophilados era capul unei bande de înșelători, ai cărei membri făceau în diferite capitale europene escrocherii îndrăznețe. Banda acesta a păgubit banca centrală din Antwerpen cu 30,000 franci, o bancă din Paris cu 150,000 franci, o bancă din România cu 50,000 franci. Probabil că Teophilados va fi trimis la București, unde poliția de mult cercă să pună mîna pe această bandă internațională de escrochi.

Din cercurile Reuniunii agricole aflăm, că dl *Victor Iordășianu* a abzis din postul de secretar al Reuniunii agricole române.

Viptul voluntarilor. Precum se știe, la miliție față cu voluntarii cari servesc pe cheltuiala statului, nu se face excepție nici în ce privește viptul. Trebuie să se mulțumescă și ei cu ceea-ce mîncă ori-ce recrut de rënd. Aveau însă pînă acum privilegiu în astă privință voluntarii pe speșele proprii. Ei puteau să se resfețe și în de-ale mîncării, pe la birturi elegante — firește pe socotela propriei. De acum înainte însă li se va înterzice și lor acest favor. Ei vor avé a se îndestuli cu viptul pregătut în culina militară, în rënd cu voluntarii mai sërmani Deosebirea între ei va fi numai, că voluntarii bogați vor plăti pentru prînz, ear cei sêraci îl vor primi gratuit.

Asociația socialistilor ruși. Ideile socialiste pînă acum tocmai acolo au aflat terenul cel mai neproductiv, unde situația țărănimei e mai mașteră: în Rusia. Tendințele de îmbunătățire a stării apăsătoare a țărănilor aci s'au făcut totdeauna în ascuns, pentru-că absolutismul rusesc sufoca cu mîna satanică ori-ce pornire reacționară. Cunoștem terorismele crâncene sêvrșite prin anii 70—80 asupra revoluționarilor nihilști. — Acum mai nou „revoluționarii“ socialiști din Rusia au înființat o nouă asociație, basată pe principii democratice, sub firma „*Înfrățire pentru apărarea drepturilor poporului*“. Programul acestei „înfrățiri“ e: apărarea țărănimei, neînțiată în legile statului, contra opresiunilor ilegale; lupta contra tendențelor autorităților terii de a crea un nou soi de feudalism; exoperarea unui loc cinstit în legislațiunea terii și pe sama țărănimei și a clasei muncitóre; deplina egalitate înaintea legii, etc.

Baccili furati. În Budapesta s'a întêmplat mai alaltăeri un turt ciudat. Din o trăsură ce mergea cãtră institutul de desinfec-tare s'au furat mai multe rufe de ale bolnavilor morți de bôla contagioasă. Rufele erau pline de baccili.

Un Succu în Timișóra. În Timișóra s'a făcut d'ăunzi un pariu interesant. Un tapițer cu numele *Szentner Mátyás* s'a ră-mășit pe 50 de fl. cu un anumit Ruta Mi-

klós, că el va posti 20 de zile într'una. A răbdat el vr'o 6 zile. În a șesa zi însă a fost găsit leșinat de fóme. A trebuit să se spargă ușa — cheia era la Ruta! — ca să-l pótă scóte. „Vitezul“ *Succi*, dus în spital, s'a pus cu zor pe înfulate. După ce însă s'a mai în-trămătat, tot el de cãtră pădure: că de ce nu i-au dat pace, că el răbda și mai departe!.

Inimă pentru inimă. Din Nizza se vestește, că în 28 Nov. n. s'a împușcat acolo un tînăr pictor italian *Antonio Cebrelli*. Nenorocitul se îndrăgostise nebunește într'o frumósă cocónă engleză, *Mary Robb*, care venise cu părinții sei la Nizza, spre a-și cãuta însănătoșare, suferind de bôla de pept. Frumósă Miss nutria aceleași sentimente de iubire față de pictor. Părinții ei însă nici nu voiau să audă de o eventuală legătură între cei doi amorozați. Biata fată s'a rugat mult de părinți, ca să-și dea binecuvîntarea, că de unde nu, ea se omóra! Dar înzădar. Acum nu de mult fiind ea din nou bruscată din partea părinților, acesta a avut un așa efect asupra ei, încât, slabă cum era, din peptul ei sdruncinat a năpădit-o sânele, și nu preste mult a murit. Pictorul desnădăduit acum cu desêvrșire, a așteptat pînă au îngropat-o, apoi s'a dus la mormântul próspeț și acolo și-a slobozit un glonț în inimă!

Testamentul unei femei excentrice. În San Francisco a murit nu de mult o femeie, care în tótă viața sa era cunoscută ca excentrică și bizară. Și ea a știut să se facă „interesantă“ și la mórte. A lăsat prin testament, ca trupul ei mort să fie îmbrăcat în mêtasă, în jurul gâtului să se lege panglică roșie cu fundă rosa, în mână să se pună trei trandafiri galbini, apoi așezându-o într'un sieriu de abanos, căptușit cu atlas roșu-crunț, să o încinereze, și cenușa să-o împrăștie de pe vîrfurile „statuei libertății“ din New-York în tóte cele patru regiuni ale lumii. — Bărbatul „inconsolabil“, spune-se, a executat întocmai testamentul neuitatei sale consórte!

Reflexiune la replica d-lui Lazar Tritean,

publicată în Nrii 99, 100 și 101 ai „Telegrafului Român“.

Stimate Domnule!

Eu nu voi fi așa lungă la vorbă, mai ales că ce am zis prima óră, tot această susțin și acum. Ómnenii sunt mulți cu multe idei, însă nu trăim în epoca certelor. În discuția noastră nu e cértă, fiecare își dă păreri sale. Dar nici noi femeile nu ne aprindem tóte pară, cum zici D-ta, suntem mult mai înțelepte. Dacă câte odată luăm condeii în mână, de loc facem crime, — nu mai suntem „modeste“ și pentru că am crescut în „Closter“, spunînd adevêrul, ne lăudăm.

Pe când eram în „Closter“, aveam o profesóră de pian română, fată orfană, pe care rudele mult o sfătuiau să intre la cãlugărie, că așa ei ar fi moștenit averea ei, dar preacuvioșele Maice, pe cum D-ta le numești, mult o dis-gustau de cariera acesta și mai ales stăruia îi zicea, că e păcat să se despart de lume și să-și înmormenteze frum-seța și tinerețele între pãreții „Closterului“, cea-ce dênșea a enarat iubiiților mei părinți mai tãrziu, când petrecea mult la noi.

Azi e soție de avocat în Bihor, stimate si iubită de toți și tóte; în casa ei tot românește se vorbește, fiind-că ea s'a născut română, deși a fost crescută în „Closter“.

Pe d-șórele de care e vorba și eu le cunosc în personă. Sunt trei surori, și în orășelul acela unde D-lor locuesc, este și institut român. — Așa e, pentru una dóuê sufer tóte. Precum sum eu informată, d-șórele după mamă nu ar fi române, dar în Bihor în unele case nu e la modă limba română. (Destul de trist! — Red.)

În institutul român am avut colege din Bihor, care n'au venit din „Closter“, ci de acasă și nu știau românește ear cu colegele lor numai atunci vorbeau românește, dacă profesórele sau guvernantele le pedepsiau, alt-cum între ele tot ungurește vorbeau. Pe acestea nu învățăturile bizare din „Closter“ le-au în-trămătat, ci simțul lor.

Apoi cunosc și fete dela Sibiu, care nu au amice române și nici în casă nu vorbesc românește. Eu numai „Closterul“ și șcôla din Sibiu le aduc nainte, căci D-ta le ai luat obiect. Nu voiesc se apăr „Closterul“, dar aceea susțin, că și noi avem lipsă de mai multe limbi în viața noastră. D-ta zici că mi-ai atins nepăcut amibiția creșterii din „Closter“, mă rog cu acesta nu numai per-sóna mea e atinsă, căci la cãlugărie am stat doi ani, ear în pensionat român vre-o trei-patru.

Nu creșterea din „Closter“ hotărește, ci atragerea și simțul nobil ce-l are fie-care ființă cãtră limba maternă. Sunt multe dómne bêtărne, cari sunt mai însuflețite române, de și pe atunci nu erau șcôle românești, unele au fost crescute prin pensionatele nós-tre, altele chiar și prin România, — însă numele lor îl tac, pòte și D-ta te cuností, nu voesc să vorbesc réu de nimenea, dar eu din esperință fac tóte aceste observări.

După părerea mea nu șcôla hotărește, ci casa și societatea, ce o avem după ce venim acasă; într'un an doi nu adórme în noi cu totul simțul de române, ca părinții să nu ne pótă destepa și inspira eară simțul național.

Acesta nu în interesul meu am făcut-o, ci în al multora din jurul meu, cari fiind mai multe la părinți nu le-au putut ține mulți ani la șcôle, ci le țin părinții un an în „Closter“, unul în institutele din Arad, Blaj sau Brașov, și se simt fericiti că au putut crește și fetițele pe lângă speșele mari ce le au cu băeții pe la gimnasii și universități. Nu înțeleg, ce pòte fi cauza, că la Sibiu sunt puține fete, pînă când prin alte institute române sunt câte 30—40, adevêrat că în Arad plătesc 14 fl. lunar, în Blaj și Brașov 12 fl., la Sibiu pòte mai mult. Români însă dispun de venite mici, ear o altă cauză pòte fi îndepărtarea.

Referitor la secretele cărților funduare tinerii din părțile nós-tre sunt modesti și mai ocupați de cât să aibă timp a căuta averile ómenilor.

La articolii lui *Baba-Novac* nu răspund decât că, pòte anii trecuți am fost copilă, și timpul mi-l petreacam cu studiatul, nu-mi rămânea și pentru cetirea foilor; pòte o stimată dómna Ți-ar putea răspunde mai mult despre *Baba-Novac*.

Noi nu așteptăm diu partea d-vóstră complesantă și să fiți sclavii noștri, Dómne ferește, dar se zice despre un tînăr cavalier, dacă e afabil față de o damă sau ori de cine, că e cult, și așa el singur se face plăcut tuturor căți îl cunosc.

Earăși mă subscriu „modestă“, deși d-ta zici că nu mi-se cade. Dar numele acesta așa bine mi-se potrivește și cu înfățișarea mea.

Mă recomand pentru totdeuna:

Modesta Româncuță din Podgoria Aradului.

Dare de sémă și mulțumită publică.

Suntem în plăcuta poziție de-a aduce, pe lângă mulțumita noastră, la cunoștința onor. public, că din prilejul *convenirii sociale a tinerimei din loc* au încurs următoarele suprasolviri:

Dela *I. P. S. Sa D-l Ioan Meșianu*, Archiep. și Metropolit 10 fl. — *Dela Ilustr.* Sa d-l *Dr. Ilarion Pușcariu* 1 fl.; *d-na Maria Cosma* 2 fl.; *d-ra Sabina Brote* 1 fl.; *dl Dumitru Cunțanu*, 50 cr.; *N. N. 1 fl.*; *dl A. Ciat*, 50 cr.; *dl Dr. Amos Frâncu*, 1 fl.; *dl locot. Romul Moga*, 50 cr.; *dl Dr. Ioan Popp*, med. de stat major 2 fl.; *d-na Dr. Stefan Păcurariu* 1 fl.; *dl adv. Ioan A. de Preda*, 2 fl.; *dl Candid Popa*, inv. 1 fl.; *dl adv. Dr. Octavian Russu*, 2 fl.; *d-na I. Rebegea* 1 fl.; *dl căpitan Constantin Stezar*, 1 fl. Ear din Seliște dela dnii *Dumitru Banciu*, farmacist și *Dr. med. Nicolae Comșa*, câte un fl. Total 29 fl. 50 cr.

Venitul curat de 18 fl. 3 cr. se va transpune la fondul pentru monumentul marelui Șaguna.

Sibiu, în 7 Dec. n. 1899.

Pentru tinerime:

P. Tincu
controlor

Al. Vasiliu
cassar

VARIETĂȚI

(*Palmele în teatru.*) Doi actori nu puteau — cine știe din ce motive — să se înțelgă și se certaseră de curînd.

Într'o sêră, pe când jucau în actul al 3-lea al unei drame, unul din actori cărpí o palmă zdrăvănă dușmanului său, care nu în-târziă să-și răspundă la fel cu o palmă țepănă. Publicul, care credea că acesta se prescrie chiar în piesă, a început a aplauda nebun, căci nici odată nu fuseseră așa de naturali cei doi actori de cât în momentele când s'au palmuit.

Și drama care pînă aci nu fusese tocmai băgată în sémă, a fost slăvită în sêra aceea.

Când însă, a dóua sêră, actorii, în acelaș rol, nu se mai gîndiră să se palmuiescă — căci se împăcaseră peste zi — publicul a început să facă un zgomot infernal, strigînd: „palmele, palmele“.

Actorii n'au avut încotro și a trebuit să se palmuiască spre a se asigura succesul piesei.

Cei doi actori, cari au făcut din o dramă mediocră, o piesă cu succes, au primit din partea direcției câte o bună recompensă.

Notiță literară.

A apărut:

Nr. 21 - 22 din valoroasa revistă „*Folia Pedagogică*” de sub redacțiunea d-lor Dr. D. P. Barcianu, D. Comșa, Dr. P. Șpan și Dr. I. Stroia, cu următorul cuprins: Diferitele forme de învățământ, de Dr. Ioan Stroia. — Modelle de lecțiuni: Mița, lecțiune din zoologie, de Dr. D. P. Barcianu. (Urmare și încheiere). — Datorințele mele ca învățător educător, în și afară de școală, de I. Paicu învățător. (Urmare și încheiere). — Din literatura școlară. — Informațiuni — Felurimi.

Nr. IX din organul asociațiunii „*Transilvania*”, sub direcția dlui Dr. C. Diaconovich, de următorul cuprins: Organizațiunea noastră culturală. — Documente istorice de N. Togan. Serviciu statistic român de T. V. Petrișor. — În ce stă farmecul povestilor și poeziilor populare? de S. — Povestea lui „mătem” de G. Todică — Știință, literatură și artă. — Partea oficială.

„*Calendar portativ* pe a. 1900 de Ioan Baci, preot gr.-cat. în Șoimuș. Conține o mulțime de ilustrațiuni frumos executate și costă 40 cr. + 5 cr. porto.

„*Calendarul Românului*” pe a. 1900, Caransebeș, Tipografia și Librăria diecesană. Prețul 30 cruceri. Cuprinde pe lângă datele calendaristice șematismul bisericii ortodoxe-române din diecesa Caransebeșului, ear la partea literară prezintă portretul și biografia fericitului Episcop Ioan Popasu, și alte piese literare.

„*Bănățanul*”, calendar pentru popor pe a. 1900, anul I. Caransebeș, tipografia diecesană, prețul 18 cr. Are un cuprins bogat și e întocmit anume pentru popor.

Ad. nr. pp. 770—1899. [237] 2—3

Concurs repetit

Pentru întregirea postului de paroch din comuna Agribiciu cu filia Căpușul-mare, prin acesta se escrie a 3-a oră concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în „*Telegraful Român*”.

Emolumentele împreunate cu acest post dau un venit sigur anual de 408 fl. 20 cr.

Doritorii de a compete la acest post, au a-și așterne subscrisului, până la terminul sus indicat, suplicile de concurs, instruite în sensul normelor în vigoare, și a se prezenta în vre-o Duminecă sau Sărbătoare la sf. biserică, ca să fie cunoscuți din partea poporului.

Oficiul protopresbiterial rom. gr.-or. al Clujului, în conțelegere cu respectivul comitet parochial.

Cluj, 4 Novembre 1899.

Tuliu Roșescu,
protopresbiter.

NOU! Pro 1900 NOU!

a apărut:

Calendarul

 archidiecesan,

neapărat de lipsă pentru fie-care preot și învățător.

Se poate procura dela

Librăria archidiecesană, Sibiu,

Cu prețul de 30 cr. + porto postal 5 cr.

Redactor prov. Dr. Elie Cristea.

In *Tipografia archidiecesană*
a apărut:**ACAFTISTUL**

Preasăntei
Născătoare de Dumneđu

și
alte rugăciuni

urmate de Sinaxariu pentru tot anul și Pășchalie.

Un volum de 368 pagini 8°.

Prețul simplu legat	fl. —.85
jumătate până	1.05
în piele roșie	1.25
Ediția fină în piele neagră	2.—
piele chagrin	2.60
în mătase	3.85

Se află de vânzare la

Librăria Tipografiei archidiecesane,
Sibiu.

Au apărut:

Juvenilia**Proză și versuri**

de

Sextil Pușcariu

à 80 cr.

Iulian Devale

Epigrame

Prețul 50 cr.

Se pot procura dela Lbr ăra
archidiecesană, SbuIn *Tipografia și librăria archidiecesană, Sibiu*, au apărut și
se află de vânzare:**Geografia**

pentru școle civile și superioare de fete
(originalul aprobat sub Nr. 1240/1898)

și

Istoria universală

pentru școle civile și superioare de fete
(originalul aprobat sub Nr. 64561/1896)

după

Alexandru Márki.

In românește de

I. Popovici.

Prețul Geografiei leg. . . . . fl. 1.30
„ Istoriei universale leg. . . . . 1.—

Cel mai mare deposit

de

Cărți postale ilustrate

este fără indoiială al

Librăriei archidiecesane.

Se vënd en gros **2.50 fl. suta**, en détail cu **3, 5 și 8 cr. bucata** (cele din urmă sunt pictate cu mâna).

Ediția Librăriei:

O Selișteancă, ediția II

Port bănățenesc

Grup de Seliștene dela fond. de teatru

Grup de Călușeri dela fond. de teatru,

Seliște

Un cioban din Ardeal

O Româncă din Câmpeni

Tipografia Archidiecesană

Va apărea în curënd:

Seliștea întrăgă, tablou

Piața din Seliște

Biserica cea nouă

Fântăna Foltea cu Călugărul

Biserica dela Fântăna Foltea

Pavilionul elvețian din Seliște

O păreche rom. din Țiara Oltului

In Comisiune:

Frumsețe (dame) din Paris. — Vederi din Sibiu. — Seliștene. — Castelul lui Ioan Corvin (Hunyad). — Vederi din România (București). — Români la Roma.

— Costumuri naționale diferite. — Partii din Carpați. —

Cărți postale înflorate, forte acomodate pentru gratulări de anul nou, sărbători etc.

Cărți postale, forte potrivite pentru gratulări la zile onomastice.

Peisage-uri (Vederi dela țară).

Cele mai fine și deosebite bilete de gratulări pentru anul nou, sărbători, onomastice etc., dela 6 cr. până la 45 cr. bucata + 5 cr. porto postal.

Au apărut și se află de vânzare în

Tipografia și librăria Archidiecesană,
Sibiu:

1. Aritmetica generală și spețială de Teodor Ceantea, tom. I. și II. fl. 2.—
2. Astra, roman de Dito și Idem broș. . . . . 3.—
3. Balade populare de Avram Corcea broș. . . . . —.80
4. Cartea plugarilor sau povestiri economice de I. Georgescu broș. „ —.25
5. Grădina de legume de I. F. Negruțiu broș. . . . . —.25
6. Istoria legii nouă de Dr. V. Szmigelski, tomul I. broș. . . . . 2.—
7. Poesii de Mihail Eminescu, ediția fină broș. . . . . 2.—

In *Tipografia și librăria archidiecesană, Sibiu* se află de vânzare:**Biblioteca internațională.**

1. Minciunile convenționale de M. Nordau broș. . . . . fl. 1.50
2. Robia femeii de I. Stuart Mill broș. . . . . —.75
3. Educațiunea intelectuală de Herbert Spencer broș. . . . . 1.—
5. Este omul liber de G. Renard broș. . . . . —.75
6. Din Muscel, cântece populare de Rădulescu-Codin broș. 1.25
7. Părinții și copii în al XIX. secol de E. Legouvé broș. . . . . 1.—
8. In fața morței, nuvele de Becescu Gh.-Silvan broș. 1.25
- 9/10. Dare și avere, roman în 2 volume de G. Freytag broș. 3 25
11. Omul genial de H. Türck broș. . . . . 1.—

Avem de vânzare următoarele scrieri de

Teodor V. Păcățian:

Principiile politice, după Dr. F. de Holtendorff broș. à fl. 2.—

Libertatea, traducere după I. Stuart Mill broș. . . . . 1.—

Lupta pentru drept, trad. după Dr. R. de Ihering broș. „ 1.—

Cu trimiterea prin postă plus 5 cr.

Tipografia și librăria archidiecesană,
Sibiu.

Editura și tiparul tipografiei archidiecesane.